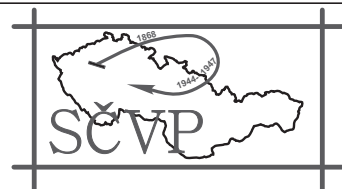

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

09/2012

Ohlédnutí za konferencí v Senátu ČR

Vážení a milí krajané,
ráda bych vás informovala o konferenci k 65. výročí reemigrace volyňských Čechů, která se konala 27. září v budově Senátu Parlamentu ČR ve Valdštejnském paláci pod záštitou předsedy Senátu pana Milana Štěcha, který také přednesl úvodní proslav.

Konference se zúčastnili delegáti krajanů a jejich potomků ze všech regionů Čech a Moravy. Referáty přednesli prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc. z MU v Brně, doc. Boris Iljuk, CSc. a předsedkyně Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel paní Jaromíra Němcová-Ničová.

Potěšitelné bylo, že se konference zúčastnil poměrně velký počet našich mladých potomků. Dva z nich, Dáša Martínková z Vyškova a Roman Štěr z Prahy, připravili velmi zajímavou putovní výstavu ze starší i novější historie volyňských Čechů. Oba vystoupili i se zajímavými referáty. Kromě nich vystoupili i další mladí a jejich aktivní účast svědčí o tom, že naši mladí se zajímají o své kořeny a že to, co dobrého naši předkové do nás vložili, bude ještě nějaký čas žít. Chtěla bych vyzvednout zejména práci Dášy Martínkové, která jako učitelka vede své žáky k tomu, aby sami získávali pomocí projektů informace o volyňských Čechích, což se jí daří.

PhDr. Miloslava Žáková, CSc.
<http://www.scvp.eu/news.html>

Všechny referáty pronesené v senátu a doprovodné fotografie budou shromážděny v připravovaném sborníku který bude nedílnou součástí Zpravodaje č. 10.

Návrat volyňských Čechů do vlasti jako motivační faktor reemigrace černobylských krajanů doc. Boris Iljuk, CSc.

Vážení kraje předsedo, vážení vzácní hosté, vážené panenko a krajané!

V životě lidí jsou události, které razantním způsobem zasahují do jejich osudů. Jednou z takových událostí je emigrace a reemigrace. Příchod do nového, respektive do staronového prostředí určitým způsobem ovlivňuje jak samotné migranty, ovlivňuje i jejich okolí, a za příznivých podmínek se stává důležitou pohnutkou pro oživení ekonomické a sociálně-kulturní činnosti.

Na této konferenci projednáváme význam činnosti jedné z nejorganizovanějších skupin migrantů, volyňských Čechů. Dějiny této skupiny jsou precizně popsány v monografiích mého předřečníka pana profesora Jaroslava Vaculíka.

Ve svém příspěvku bych chtěl analyzovat jak působení volyňských Čechů na Ukrajině a jejich návrat do staré vlasti ovlivnily osud krajanů z oblasti postižené následky havárie na Černobylské atomové elektrárně.

65. výročí reemigrace volyňských Čechů a před rokem oslavované 20. výročí návratu do staronové vlasti černobylských krajanů jsou určitým způsobem spojené.

Bezesporu můžu konstatovat, že bez návratu volyňských Čechů do vlasti by nebyla možná reemigrace rodin českého původu z oblasti Černobylu. Nejdřív bych se chtěl vyjádřit k pojmům „volyňští Češi“ a „reemigranti z oblasti Černobylu“.

Jak zdůrazňoval v jedné z publikací Ing. Jiří Hofman, pojmem „volyňští Češi“ se míní „celý vystěhovalecký proud z Čech a Moravy do Ruska, který započal v roce 1868, a nezužujeme ho místopisně na bývalou carskou volyňskou gubernii“.[1]

Historicky se tak stalo, že carská Volyňská gubernie v letech 1921 až 1939 byla rozdělena na dvě části. Větší část připadla Polsku, menší část, kde žila necelá čtvrtina volyňských Čechů, bývalému Sovětskému svazu, respektive jedné z jeho republik – Ukrajinské SSR.

České vesnice Malá Zubovščina a Malinovka, odkud pochází drtivá většina reemigrantů z oblasti Černobylu, se nacházejí v západním výběžku bývalé Kyjevské gubernie, obklíčené ze tří stran právě gubernií Volyňskou.

Proto je pochopitelné, že krajané tam žijící patřili k již zmíněnému vystěhovaleckému proudu a měli s ním hodně společného. Jde o takové oblasti činnosti jako hospodaření, dodržování lidových zvyků a tradic. Pochopitelné, že byli spojeni i příbuzenskými vazbami, v neposlední řadě i společnou účastí v 1. a 2. světové válce.

Ke slovu, jenom z Malé Zubovščiny na frontách 2. světové války se zbraní v rukou bojovalo 135 spoluobčanů české národnosti, 76 z tohoto počtu padlo v boji z fašizmem.[2]

[1] Hofman, J. Účast volyňských Čechů ve II. sv. válce. In: Reemigrace krajanů ze země bývalého Sovětského svazu. Sborník příspěvků z konference. Městské muzeum v Jaroměři, Jaroměř 2002, ISBN 80-90-3131-0-8. s. 27

Přáním krajanů bylo vždy udržovat nejužší vztahy se starou vlastí. Příchod totalitního stalinského režimu v SSSR (a jeho extrapolace na území západní Volyně po německé expanzi do Polska v září 1939) s jeho gulagy, hladomory, násilnou kolektivizací a potlačěním základních svobod prakticky vedl k zániku svébytné kultury krajanů na Ukrajině. V roce 1937 totalitní režim uzavřel školy národnostních menšin, stalinské represe dopadly i na české obyvatelstvo Ukrajiny.

Poválečné období s jeho tzv. obnovou hospodářství neslibovalo zlepšení kvality života, podle pamětníků vzbuzovalo u obyvatel „pocit, že mnoho jejich úsilí jde nazmar, což jen posilovalo jejich lhostejnost“.[3]

Tento stav zintenzivňoval touhu ukrajinských Čechů o návrat do staré vlasti. Jak vzpomínal Jaroslav Orst, autor vynikající kroniky české kolonie Malá Zubovščina, zvěst o podepsání mezivládní dohody mezi vládami ČSR a SSSR o poválečném přesídlení Čechů do vlasti vyvolala v Malé Zubovščině neobyčejný rozruch. Avšak hned na to přišla od místních orgánů studená sprcha:

„Týká se to jen bývalé Volyňské gubernie, a vy jste patřili do Kyjevské“.[4]

Na možnost dalšího návratu do staré vlasti se čekalo téměř 50 let. Rok 1986 poznamenal české vesnice Malá Zubovščina a Malinovka v Žitomířské oblasti černobylskou tragedií. „Světlo v tunelu“ se objevilo až v době Gorbačovovy „perestrojky“ a „hlasnosti“.

Inspirováni zkušenostmi volyňských Čechů z první vlny reemigrace (1945-1948) krajané z oblasti Černobylu intenzivně usilovali o návrat.

Dne 27. února 1991 v Moskvě se uskutečnilo historické setkání představitelů černobylských krajanů s prezidentem ČSSR Václavem Havlem, které lze hodnotit jako razantní průlom ve vztazích československé politické garnitury vůči krajanům žijícím na území bývalého SSSR. Do rukou prezidenta byla předána žádost o organizovanou reemigraci (viz Iljuk, B.[5]).

Jakmile se ve sdělovacích prostředcích objevila informace o setkání představitelů černobylských krajanů s prezidentem Václavem Havlem, vznikající Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, bylo na poradě Sdružení dne 2. srpna 1990 rozhodnuto, že pomoc černobylským bude jedním z jeho hlavních úkolů.

Dovolím si citaci s dokumentu této porady: „Jako Češi, kteří sami zažili reemigraci, usídlení a adaptaci v historické vlasti považovali za svoji samozřejmou morální povinnost tyto své zkušenosti předat novým přistěhovalcům, povzbuzovat je a pomoci jim podle svých možností“.[6] konec citace.

Obrozené krajaňské spolky na Ukrajině a v Česku, jde o Československou kulturně-osvětovou společnost J. A. Komenského na Ukrajině (duben 1990) a o Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel (červen 1990), po navázání vzájemných kontaktů zahájily těsnou spolupráci. Spolupráci těchto spolků odstartovalo v říjnu 1990 setkání v Praze s taj. SCVP Ing. Jiřím Hofmanem. Ke zmíněnému setkání došlo v rámci oficiální návštěvy naší delegace s představiteli vlády ČSFR, ČR, Národního shromáždění ČSFR a České národní rady.

[2] Viz: Ornst, J. Česká kolonie Malá Zubovščina na Ukrajině. Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha 2009, ISBN 978-80-903164-3-0. s. 65-70 Reemigrace krajanů ze země bývalého Sovětského svazu. Sborník příspěvků z konference. Městské muzeum v Jaroměři, Jaroměř 2002, ISBN 80-90-3131-0-8. s. 27

[3] Tamtéž, s. 76

[4] Tamtéž, s. 77

[5] Iljuk, B. Československá kulturně-osvětová společnost J. A. Komenského na Ukrajině: vznik, činnost a úloha při návratu černobylských krajanů do historické vlasti. In: Reemigrace krajanů ze země bývalého Sovětského svazu. Sborník příspěvků z konference. Městské muzeum v Jaroměři, Jaroměř 2002, ISBN: 80-90-3131-0-8. s. 39-62.

[6] Hofman, J. Úloha Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel při reemigraci černobylských krajanů. In: *Reemigrace krajanů ze země bývalého Sovětského svazu. Sborník příspěvků z konference. Městské muzeum v Jaroměři, Jaroměř 2002, ISBN: 80-90-3131-0-8. s. 69*

Pan Ing. Hofman si vzal situaci černobylských krajanů k srdci, a proto se stále angažoval ve všech aktivitách ŠCVP směřovaných na pomoc krajanům při reemigraci, usídlení a adaptaci k podmínkám nového života ve staronové vlasti.

Taková pomoc byla velmi vítaná a za ně reemigranti od Černobylu jsou nesmírně vděční všem volyňským Čechům.

Při ŠCVP byla od dubna 1992 založena Komise repatriantů z Ukrajiny, která dnes funguje jako Rada černobylských krajanů.

Na základě provedené analýzy lze bezpochybně tvrdit, že bez návaznosti na zkušenosti s reemigrací volyňských Čechů, bez jejich aktivní pomoci návrat černobylských krajanů do historické vlasti nebyl by možný.

Vláda ČR vyhláškou č. 125 ze dne 17. března 1993 rozhodla nepovolovat další hromadnou reemigraci osob českého původu. Podle nás nebyla akce návratu černobylských krajanů dovedena do konce. Téměř dvě stovky rodin – potomků volyňských Čechů, se na počátku 21. století obrátily na státní orgány ČR o povolení přesídlit z Ukrajiny do ČR za stejných podmínek, které byly poskytnuty „černobylským Čechům“. Tento požadavek nezískal podporu ve státních institucích ČR.[7]

Ve svém sdělení na konferenci k 20. výročí návratu černobylských krajanů do staré vlasti Evženie Poliščuk z české komunity v Malinovce uvedla údaje Centra lékařské statistiky Ministerstva zdravotnictví Ukrajiny.

Uvedu jenom některé z nich. Počet nemocných osob, které bydlí v radioaktivitou kontaminované oblasti dosáhl 83,7 %. Dnes na Ukrajině prakticky nejsou zdravé děti. Téměř u každého dítěte lékaři diagnostikují nemoci, které jsou typické pro lidi, kteří překročili věkovou hranici 50 let.[8]

I dnes v oblastech postižených Černobylem žijí rodiny které mají český původ. Naši krajanskou a morální povinností je udělat všechno možné, aby krajané, žijící v okolí Černobylu a žádající o návrat do historické vlasti, neměli před sebou spoustu uzavřených dveří.

Využívám příležitost a apeluji v této krajanové záležitosti i na pana předsedu Senátu parlamentu České republiky. Opravdová solidarita a pomoc krajanům v nouzi by měla být jednou z priorit státní politiky.

[7] Kořalenko, S. Česká komunita v nezávislé Ukrajině. In: *Identita migrantů z východní Evropy a jejich integrace v českém prostředí. Gaudeamus, Hradec Králové 2011, ISBN 938-80-7435-169-3. s. 114*

[8] Poliščuk, E. postčernobylský život české komunity v Malinovce a její péče o národnostní a kulturní identitu. In: *Identita migrantů z východní Evropy a jejich integrace v českém prostředí. Gaudeamus, Hradec Králové 2011, ISBN 938-80-7435-169-3. s. 125-126*

Děkuji za pozornost Boris Iljuk

K 20. výročí návratu reemigrantů do Kuřivod 20. 11. 1991 a 22. 11. 1992

Naši mladí lidé narození už po roce 1992 ne všichni vědí o tom, že na Ukrajině jsou vesnice Malá Zubovština a Malinovka, kde se narodili jejich rodiče a kde mají kořeny. Tyto vesnice zaujímaly čelní místo nejen v okrese, ale i v kraji. A byly známé po celé Ukrajině. Toho osudného jara roku 1986 lidé žili každodenními starostmi, děti chodily na prvomájové slavnosti a nikdo netušil, že je kolem vše kontaminované. O výbuchu černobylské jaderné elektrárny jsme se dozvěděli, až když po blízké dálnici začaly jezdit auta s betonem a jinými materiály.

Já, jako předseda místního Národního výboru, jsem obdržel příkaz z Okresního národního výboru vzduchotěsně zakrýt všechny studny s pitnou vodou, mléko, maso a jiné potraviny pravidelně dodávat do okresní radiologické laboratoře ke zjištění obsahu radiace. Občané většinou prodávali mléko od svých kraviček státu. Každý odvoz do mlékárny procházel kontrolou, stejně tak maso a jiné potraviny na tržišti. Bohužel limity, podle kterých se potraviny mohly konzumovat, stále stoupaly. Malá Zubovština a Malinovka se nacházely od místa výbuchu 65 km vzdušnou čarou. Obyvatelé nacházející se v zóně 30 km od místa výbuchu byli evakuováni. Zdravotnické orgány nejprve chronicky nemocným a později i všem našim občanům vydávaly potvrzení, podle kterého Národní výbor vydával doklad, že tento občan se svojí rodinou má přednostní právo na přesídlení do nezamořených oblastí, kde mu bude poskytnuto bydlení a práce. Mnozí občané se rozptýlili po celé Ukrajině.

Díky doc. Borisovi Iljukovi, CSc., panu Viktorovi Javůrkovi a řediteli místní střední školy Jaroslavu Ornstovi, kteří se osobně přes velvyslanectví Československé federativní republiky v Moskvě domohli přijetí u prezidenta Václava Havla, který byl v té době na pracovní návštěvě v Moskvě, a podali mu žádost o přesídlení občanů české národnosti do země svých prarodičů. Týkalo se to především občanů z regionů zasažených radioaktivitou z havárie černobylské jaderné elektrárny.

Tehdejší velvyslanec ČSFR v Moskvě, pan Rudolf Slánský s manželkou osobně, navštívili obec Malá Zubovština a moc se jim tam líbilo. Následovala celá řada návštěv, jednání a rozhodnutí. Několikrát navštívili Malou Zubovštinu zmocněncem vlády ČSFR pan Hájšman a jiní představitelé vlády a Parlamentu. Rodinám s dětmi poskytl humanitární pomoc potravinami z Nadace dobré vůle paní Olgy Havlové. Děti školního věku jezdily na pravidelné ozdravné pobyty do České republiky pod patronací generálního konzulátu ČSFR v Kyjevě. Také generální konzul ČSFR v Kyjevě pan Hinar a později pan Halenčar několikrát navštívili Malou Zubovštinu. Více konzul pan Huml a pan Haba se stali častými hosty obce. Vláda ČSFR zmocnila svého představitele pana Brahu, aby nám pomáhal zařizovat potřebné doklady a ostatní věci týkající se přesídlení. A naše přesídlení se stalo realitou.

Lidé se zapisovali do skupin podle příbuzenstva a podle možnosti lokalit v ČSFR přijmout reemigranty. Přesídlení bylo rozděleno do několika etap, podle připraveného bydlení. V roce 1991 přesídlili občané z Malé Zubovštiny a v roce 1992 z Malinovky celkem 62 rodiny. Polovina z Malé Zubovštiny 20. listopadu 1991 a druhá polovina 22. listopadu 1992 do Kuřivod. Nejprve jsme se podivili, že jsme ze špatného místa přesídlili do ještě horšího. Bývalý vojenský prostor. Kraj, kde lišky dávají dobrou noc. Všude kolem lesy, zničená a zdevastovaná kasárna a uprostřed toho všeho narychlo opravené tři finské domky, kde svítilo jen několik žárovek. Ale lidé si začali zvykat. Především díky majoru Václavu Bilickému a jeho mužům, kteří nacházeli a zneškodňovali munici, nám dali možnost normálně žít a hospodařit v novém domově. Občané jsou jim za to vděční. Také děkujeme našemu prvnímu starostovi panu Jindřichu Ederovi a paní Bilické, kteří pomáhali a dosud pomáhají vyřešit ten i onen problém naší adaptace. Kuřivody se nyní staly opravdovým městem. Den 20. listopadu 1991 lze plným právem nazývat dnem znovuzrození Kuřivod jako města. A proto tento den je pro nás dvojitým svátkem.

Přicházejí nové generace. Mladí lidé, kteří se již narodili v Čechách jsou už dospělí. Spousta starších občanů už není mezi námi, ale takový je život. Na Ukrajině stále existují vesnice Malá Zubovština a Malinovka opuštěné těmi, kteří je vytvářeli a zkrášlovali. Nyní jsou obydlené přistěhovalci z různých míst lhostejnými k hodnotám, jež půldruhého století vytvářeli čeští kolonisté. Ale bývalá Malá Zubovština a Malinovka existují také v paměti jejich tehdejších obyvatel a to takové, jaké jsme je viděli naposled, když jsme se s nimi loučili. Tato podoba je nejdražší a nejmilejší.

Vážení spoluobčané, hosté a všichni zde přítomní. Dovolte mi srdečně poděkovat panu Ing. Miroslavu Králíkovi nynějšímu starostovi města Ralsko, všem zastupitelům a celému městskému úřadu, že nám umožnili a zorganizovali tento svátek.

Bývalý předseda Národního výboru obce Malá Zubovština na Ukrajině *Jaroslav Marek*

Z Litoměřic

Posílám přesný opis článku, který vyšel v deníku pro Severní Čechy krátce potom, co bylo setkání v Litoměřicích v pátek 28. 9. 2012.

„Volynští Češi, nesete vlajku našeho vlastenectví a patriotismu,“ pronesl senátor Vondra před zhruba šesti desítkami volyňských Čechů z Litoměřicka. Ti se scházejí s téměř železnou pravidelností několikrát ročně. Nejinak tomu bylo i letos, kdy se na svatého Václava sešli v sále hotelu Koliba v Litoměřicích. Na setkání zaznělo i to, že příští rok si v červenci připomeneme 70. výročí tragického osudu Malína, české vesnice na ukrajinské Volyni vypálené v roce 1943 nacisty. Ministr Vondra a zároveň senátor za Litoměřicko, Roudnicko a Slánsko v té souvislosti slíbil, že příští rok u příležitosti tohoto výročí vypraví Ministerstvo obrany do Malína armádní speciál s delegací volyňských Čechů. Zdravím Vás *Kolářová J.*

Region Brno hlásí a upozorňuje

Letošní podzimní sezení členů regionu Brno se bude opět konat, tak jako už podvkráté, v restauraci Bogota, dne 16. 11. 2012 ve 13 hod. Pro ty, kteří se tam s námi ještě nesešli, to je naproti tramvajové zastávce Nové sady, za 5. nástupištěm brněnského nádraží!! Přijďte

si všichni zaplatit své příspěvky a pozdravit se se svými kolegy z regionu. Chystá se na závěr i krátká beseda o africké Angole! :-)

Lubomír Sazeček

Chomutov oznamuje

Dne 21. 9. 2012 se konalo ve Středisku kulturních a knihovnických služeb v Chomutově tradiční krajské setkání Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, společně s Okresním výborem Svazu bojovníků za svobodu a Svazem Čs. obce legionářské. Mezi nimi byli hosté ze Žatce, Prahy a Litoměřic.

Od předsednického stolu promluvil za OV ČSBS a ČsOL místopředseda Vladimír Licinberg. Informoval přítomné o říjnových oslavách a o zájezdu na Moravu. Josef Řepík podal zprávu o spolupráci s Lidickým muzeem a o zážitcích z červencového zájezdu na Volyň. Marie Nečasová, hospodárka celostátního výboru Sdružení, informovala o hospodaření. Alena Finkousová bude opět pořádat zájezd na Volyň v nadcházejícím roce. Dne 13. 7. 2013 to bude sedmdesát let od vypálení Českého Malína. Pan Kozák z Litoměřic připomenul důležitý 28. říjen pro náš národ a vzpomněl úmrtí T. G. Masarika. Pozval na tradiční posvícenecké setkání v Litoměřicích 28. 9. 2012. V závěru zavzpomínal na léta bojů ve Svobodově armádě. Pan Holec ze Žatce pozdravil všechny přítomné, vzpomněl svých mladých let také ve Svobodově armádě. Čestná předsedkyně základní organizace Svazu bojovníků za svobodu Olga Šitařová přítomné pozdravila s přáním pevného zdraví.

Po ukončení projevů Jiřina Kačerová popřála také hodně zdraví, všem hezké chvíle mezi sebou, dobrou chuť k obědu a naději ze shledání v příštím roce. *Ludmila Rosendorfová a Jiřina Kačerová*

Setkání bývalých žáků českých škol

Dne 5. října tohoto roku jsme neporušili tradiční setkání bývalých žáků českých matičních škol na Volyni. Setkání se konalo opět v Žatci v restauraci Černý Orel. Zasedací místnost zajistily paní Martinovská a Hanušová, za což jim děkujeme.

Setkání zahájila bývalá žákyně zdolbunovské školy paní Jiřina Kačerová-Tomášková. Zavzpomínala s láskou na učitele a žáky této školy. Dále předala slovo zdolbunovskému rodáku a žákovi této školy Ing. Miroslavu Rampasovi, aby ji ve vzpomínkách doplnil. Ten informoval o současném dění na naší škole ve Zdobunově, ve které po našem odjezdu je zřízeno gymnázium.

Za rovenskou školu promluvil Jiří Borč, který letos po létech navštívil budovu bývalé rovenské školy a informoval nás v jakém stavu se tato škola nachází. Také o letošním zájezdu na Volyň vyprávěl pan Anděl, který navštívil svoji bývalou obec a školu v Omelánštině.

Po společném obědě následovala diskuze, ve které paní Alena Finkousová oznámila, že bude v příštím roce pořádán zájezd na Volyň k sedmdesátému výročí vypálení Českého Malína. Kdo by měl zájem, může se přihlásit na její adrese. Později následovala volná zábava. Všichni byli spokojeni a přáli si, abychom se v příštím roce zase ve zdraví sešli. *Jiřina Kačerová a Miroslav Rampas*

Sochorův samopalník

Pan Václav Kocek, žijící dnes v obci Buková u Horšovského Týna, je jedním z 12.000 volyňských Čechů, kteří v roce 1944 stejně jako on, tehdy 20letý, povětšinou dobrovolně vstupovali do jednotek 1. čs. arm. sboru. Pochází z obce Palče, kterou němečtí okupanti stejně jako jiné vesnice na Volyni vypálili. Odešlo z ní do naší armády devět mladých mužů. Starší bratr Jaroslav byl odveden do Rudé armády, který však v obranných bojích krátce po přepadení Sovětského svazu fašistickým Německem v roce 1941 padl. Jeho jméno je uvedeno na památníku mezi 33 padlými volyňskými Čechy v obci Mezholezy.

Ač původně chtěl být tankistou, byl zařazen do druhé roty mechanizované praporu jako samopalník. Rotě velitel nositel nejvyššího vojenského sovětského vyznamenání „Hrdina SSSR“ s právem nosit zlatou hvězdu, Antonín Sochor. Prodělal u něj náročnou bojovou přípravu sestávající se z každodenního dvanácti a i vícehodinového výcviku. U roty byl zavedený přísný režim. Na jeho pozdrav jednotky vojáci odpovídali „Úkol musí být splněn“. Vzpomíná na něj jako na skvělého, velice schopného a odvážného velitele, který u řadových vojáků požíval vysoké autority a důvěry: „Měli jsme jistotu, že nás dobře povede do boje. Byli jsme připraveni a ochotni dát za něj i svůj život.“

Pan Kocek se zúčastnil Karpatsko-dukelské operace. První bojový křest prodělal u polských vesnic Machnovky a Wrócaniky, kde byl vážně zraněn. Po vyléčení v sovětské nemocnici se zúčastnil bojo-

vých operací na území Slovenska a Moravy. Konec války jej zastihl 8. 5. 1945 v Holešově na Moravě. Po válce spolu s dalšími volyňskými krajanmi se usadil v obci Buková, kde velice úspěšně hospodařili v zemědělských usedlostech po odsunu sudetských Němců. Zdejší zemědělské družstvo se trvale řadilo mezi nejlépe prosperující podniky na okrese Domažlice. Velice aktivně se zapojil do veřejného života. Radu let stál v čele obce jako předseda Národního výboru. Jako válečný hrdina vykonal a provedl bezpočet besed, setkání a přednášek pro mládež a občanskou veřejnost.

Rád vzpomíná i na velitele armádního sboru gen. Ludvíka Svobodu, kterého mimo jiné měl tu čest přivítat i ve svém domě. To potvrzuje i dcera, v té době jako 4letá dívka, dnes spolu s dalšími dcerami zorně pečují o 88letého tatínka.

Panu Kockovi bylo uděleno a je nositelem 20 čs., sovětských a polských vyznamenání včetně Řádu Velké Vlastenecké Války.

František Meca Domažlice

Odešel kupičovský doyen, plk. v. v. Josef Toman, dr. h. c.

Těšili jsme se, že spolu s panem Josefem Tomanem oslavíme 19. listopadu jeho 100. narozeniny. Bohužel nám i sobě to znemožnil tím, že v pátek 19. října nás navždy opustil. Zemřel tiše v Domově pro válečné veterány v Praze, kde trávil poslední roky svého života.

Pan Josef V. Toman-Tománek (pseudonym, kterého užíval) byl nejstarším a asi nejslavnějším rodákem z Kupičova. Narodil se 19. 11. 1912 a byl prvním dítětem, které bylo pokřtěno v novém, právě vysvěceném katolickém kostele sv. Václava, a celý život byl hluboce věřícím katolíkem. Záhy se u něho začalo projevoval literární a hudební nadání. Po ukončení základní školy v Kupičově odešel studovat do hudební školy v Lublině hru na varhany a klarinet. Po návratu do Kupičova byl aktivním členem Sdružení katolické mládeže a často přispíval do časopisu Probuzení i jiných časopisů. V třicátých letech složil první skladby, z nichž některé vyšly tiskem, a napsal také první básně.

Slibný vývoj mladého Josefa přerušila válka. Jako většina kupičovských mužů se dobrovolně přihlásil do armády. Své válečné prožitky zachytil ve známé sbírce Verše ze zákopů, která po válce vyšla tiskem. Kromě ní a několika dalších sbírek napsal kroniku své rodné obce, která vycházela na pokračování ve Věrné strážce.

V r. 1950 odešel do Bavorska a odtud do USA. V New Yorku pak strávil čtyřicet let svého života a tato doba patří k nejpłodnějšímu v jeho literární a hudební tvorbě. Mezi krajanmi v zámorí se stal známou osobností nejen svou tvorbou, ale také svým nesmlouvavým protikomunistickým postojem. V r. 1998 mu Americký institut humanitních věd udělil čestný doktorát za celoživotní politickou a literární činnost.

Z jeho rozsáhlého díla jsou kromě Veršů ze zákopů známy např. sbírky U zúzkostech a naději, Čas zrady a bojů, Ozvěny, Poesie exilu, Deník legionáře a celá řada dalších. Sbírkou básní Nenávratný čas vyšla také v polštině a sbírka Květy hněvu v ukrajinštině.

Po návratu do Čech a se usadil v Jesenici u Rakovníka. Ještě ve své devadesátce se zúčastnil zájezdu do Kupičova, kde za jeho zásluhy po něm v r. 2001 pojmenovali ulici, ve které se narodil.

Nyní již několik let žil v Domově pro válečné veterány v Praze. Byl tam velmi spokojený, psal sestřičkám děkované básně a těšil se na svou stovku. Nejvyšší však rozhodl jinak a povolal ho k sobě přesně měsíc před ní.

Vážený krajan, odpočívajte ve svatém pokoji a světlo věčné ať Vám svítí! Za všechny kupičovské rodáky *Slávka Žáková*

Výzva

Můj dědeček a jeho bratři se narodili na Volyni. Nyní bych se chtěla zabývat tematikou Volyňských Čechů ve své bakalářské práci. Chtěla bych také napsat něco o historii obce Chomouty, poněvadž právě tam moji předkové žili. Nevíte, kde bych mohla sehnat knihu od pana Bačkovského „Kronika obce Chomouty“? Viděla jsem, že ji máte na svých stránkách uvedenou v literatuře zabývající se volyňskou tematikou. Děkuji za pomoc,

Zuzana Pokorná, zuzanka.poginka@seznam.cz

Naši jubilanti

Reg. Brno: V listopadu oslaví 82 let Alena Marková z Novin Českých, nyní Náměšť n/Osl.; 81 let Milada Plevová z Michny-Sergejevky, nyní Brno; 74 let doc. Georgij Dolinský, ČSc. z Křemence, nyní Brno; 69 let Antonie Moravcová z Račina, nyní Brno; 53 let Ing. Petr Sazeček, Ph.D. z Brna.

Všem našim jubilantům upřímné blahopřání předseda regionu

Lubomír Sazeček

Reg. Chomutov: V listopadu oslaví 93 let Josef Kalcovský z Mirohoště, bytem v Praze; 89 let Antonín Roušar ze Semidub, bytem v Droužkovicích; 85 let Zeňka Kochanová ze Zálesí, bytem v Údlících. Hodně zdraví a štěstí do dalších let přejí za region *Jiřina Kačerová a Josef Roller*

Reg. Frýdlant: Dne 26. 9. 2012 oslavila 90. narozeniny Marie Záhřebová-Klicperová z Volkova. V současnosti žije v DSP v Prachaticích. *Ing. František Štěpán*

Reg. Praha: V listopadu oslaví 92 let Janovská Anna z Makoviště, nyní Říčany; 90 let Beštová Halina z Rovna, nyní Praha 4-Krč; 88 let Ing. Landa Václav z Žitoměru, nyní Praha 2; 87 let Ing. Damašek Zdeněk z Teremna, nyní Praha 4-Bráník; 87 let Olivová Míla z Moštěnice, nyní Horní Libchava u České Lípy; 86 let Marková Lidie z Malé Zubovštiny, nyní Kaplice; 84 let prof. Ing. Šatava Miloslav CSc. z Buršovky, nyní Dobříš; 83 let Zumr Rostislav z Nudyže, nyní Děčín; 82 let Václav Vladislava z Ládovky, nyní Ústí nad Labem; 81 let Lubertová Nislava z Puchova, nyní Praha 4; 79 let Sačuk Alexandr z Olšanky, nyní Praha 10; 76 let Fišerová Svatoslava z Hlinska, nyní Roztoky u Prahy; 75 let Janatová Jiřina z Jezírka, nyní Roztoky u Prahy; 70 let Rejchrtová Jaroslava z Michalovky, nyní Mělník; 69 let Míko František z Uherského Hradiště, nyní Staré Město. Všem jubilantům přeje hodně štěstí a zdraví do dalších let jménem výboru regionu *Miluše Průšová*

Reg. Moravskoslezský: V listopadu se dožívá 90 let Bohumil Perman z Rovna, bytem Opava; 88 let Irena Rožášová z Rovna, bytem Opava; 87 let Barbora Mikulenkova ze Mstěšína, bytem Vítkov; 86 let Milada Zemanová z Rovna, bytem Opava; 84 let Emanuel Fiřt ze Zborova, bytem Kunín; 80 let Anna Klimudová z Martinovky, bytem Opava; 75 let Ludmila Muchová z Pogorilovky, bytem Bruntál; 65 let Václav Knob z Opavy ČR, bytem Moravice-Melč; 60 let Karel Žmolík ze Zlína, bytem Pozlovice-Luhačovice. Všem jubilantům přeje vše nejlepší, do dalších let pevně zdraví a životní pohody. *Dr. Vladimír Samec - předseda, Marie Seitlová - tajemnice*

Díky přehlednutí nebylo zveřejněno v mimořádném čísle blahopřání k 80. narozeninám paní Antonii Přibylákové z Dorohostaje Českého, bytem Nový Jičín a rovněž k 80. narozeninám Nině Stehlíkové z Hončarky, bytem Šenov u Nového Jičína. Za tento nedostatek se omlouvá redaktor, rozhodně to nebyl úmysl. *L.S.*

Reg. Litoměřice: V listopadu oslaví: 91 let Evžen Šiková z Ozeran, bytem Litoměřice; 89 let Olga Bílková ze Straklova, bytem Litoměřice; 87 let Olga Lugertová z Hulče, bytem Litoměřice; 84 let Zdena Furmanová z Mirohoště, bytem Litoměřice; 83 let Nina Bártová ze Zdobunova, bytem Litoměřice; 83 let Václav Beneš z Nivy Hlubinské, bytem Litoměřice; 82 let Josef Šrajtr z Mirohoště, bytem Štětí; 81 let Lida Vlčková z Mirošína, bytem Litoměřice; 80 let Oldřich Prošek z Mirohoště, bytem Bohušovice n/O.

Všem jubilantům blahopřejeme a do dalších let jim přeje pevně zdraví a spokojenost. *Daniela Zelenková, jednatelka*

Reg. Olomouc: V listopadu se dožívá 75 let Vladimír Polák z Mirohoště bytem Hněvotín. Hodně zdraví a štěstí přeje redakce.

Reg. Rakovník: V říjnu oslavili: 90 let Tařana Bromová z Hulče, nyní Hořesedly; 74 let Josef Kroutský z Jezírka, nyní Rakovník; 70 let Zdeněk Ferštl z Hulče, nyní Hořesedly.

V listopadu oslaví: 79 let Emilie Šimánková z Hulče, nyní nyní Hořesedly; 75 let Evžen Altmanová ze Zálesí, nyní nyní Jesenice.

Všem jubilantům přeje hodně zdraví, štěstí a spokojenosti, za region *Emilie Šimánková - předs. a Josef Kroutský - člen výboru*

Reg. Šumperk: V listopadu oslaví 90 let Lidie Vařeková - Štantejská, Dlouhé pole, nyní Šumperk; 86 let Evžen Liščinková - Bartošová, Horodiště, nyní Petrov; 83 let Václav Fric Tereš, nyní Vikýřovice; a 75 let Jaroslav Sodomek, Krasilno, nyní Šumperk. Všem

jubilantům přeje pevně zdraví, štěstí. Za region Šumperk přeje *Jiřina Žáková*

Reg. Vyškov: V říjnu oslavili: 86 let Pěnička Václav, Peredily, nyní Vyškov, 84 let Pěničková Olga, Okolek, nyní Vyškov, 81 let Bačovská Jiřina, Kopče, nyní Kučerov, 60 let Bačovský Jiří, Lysovice. Všem jubilantům hodně štěstí, zdraví, životní pohody přeje za výbor regionu *Černý Václav*

Reg. Žatec: V listopadu oslaví 60 let Alena Jirkovská, Lipno; 80 let Josef Průša, Bitozeves; 81 let Kristýna Štěchová, Podbořany; 82 let Miroslava Levčuková, Klášterec n/O; 82 let Slavěna Bartošová, Žatec; 86 let Libuše Černožorská, Sádek; 87 Jiřina Skalická, Žatec; 88 let Václav Valoušek, Stekník; 89 let Věra Kunášková, Žatec; 89 let Vladimír Ponikelský, Louny; 90 krásných let býv. přísl. Svobodovy armády Alla Boroličová, Žatec; 91 let Jindřich Buchalský, Kadaň; 92 let Marie Plosová, Velemyšleves; 94 let se dožívá milý Josef Holc, po 22 let pokladník a hospodář regionu Žatec. Všem těmto členům do příštích let pevně zdravíčko za celý výbor regionu přeje *Kamila Ondrová*

Naše řady opustili

Region Chomutov: Oznamujeme, že 9. září 2012 zemřela po těžké nemoci ve věku 91 let naše členka Evženie Chárová. Kdo jste ji znali, vzpomente si na ni. *Jiřina Kačerová a Josef Roller*

Region Moravskoslezský: V červnu zemřel Stanislav Kiml ve svých nedožitých 87 letech. Pocházel z Tršic ČR, do volyňské rodiny se přizpůsobil a trvale žil v Hukovicích. Kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku. Upřímnou soustrast všem pozůstalým projevuje za region *Dr. Vladimír Samec - předs., Marie Seitlová - taj.*

Region Praha: Dne 6. října zemřela ve věku nedožitých 89 let paní Libuše Sanitřáková roz. Kozáková plk. v.v.; jménem příbuzenstva dcera *Alena Havlíjová*

Dne 29. 10. 2012, po delší nemoci, zemřel rodák z Buršovky České, příslušník Svobodovy armády pan JOSEF ANDERLE, ve věku 87 let. Bydlel v rodinném kruhu v Kamenici-Olešovicích.

Upřímnou soustrast pozůstalým projevují přátelé a známí z regionu. Zprávu předal jeho celoživotní kamarád prof. Miloš Šatava. *Ing. Josef Klíma*

Region Tachov: Paní Věra Lhotská se svých 86. narozenin nedožije. Zemřela dne 8. 10. 2012. Upřímnou soustrast rodině vyjadřuje za region Tachov *Alžběta Michlová*

Region Žatec: Oprava ze 7. čísla: 5. 7. 2012 zemřela v 74 letech Marie Bínová roz. Horová z Podbořan, děkuje manžel *František Bína*

Příspěvky na tiskový fond

Reg. Chomutov: Helena Kalíková, Most 200 Kč

Reg. Litoměřice: Vlastimil Šebesta, Děčín 200 Kč; Miluše Kováčiková, Litoměřice 200 Kč; Miloslava Papíková, Chotiněves 100 Kč; Karel Šerák, Chotiněves 100 Kč; Anna Vokráčková, Soběnice 100 Kč; Ing. Jiří Bohatec, Soběnice 200 Kč; Mikuláš Prošek, Liběšice 200 Kč; Nina Bilijenkova, Kochovice 100 Kč; Emilie Nováková, Nučnice 100 Kč; Jiřina Kolocová, Okna 100 Kč.

Reg. Praha: Miluše Průšová, Praha 225 Kč.

Reg. Šumperk: Evženie Liščinková, Rapotín 100 Kč; Vlasta Tomášková, Zábřeh 200 Kč.

Reg. Teplice: Oprava z č. 6 - Karel Mařík Most 100 Kč.

Na úhradu členského příspěvku a na tisk zasílá **zahraniční člen Vladimír Anděl**, Londýn 40 liber.

Za příspěvky jménem SČVP děkuje *Marie Nečasová*

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československé obchodní banky a.s., Poštovní spořitelna, Roztylská 1, 225 95 Praha. Dary můžete posílat na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, mobil: 728 351 726, mail: m.necasova@seznam.cz. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu hospodářky. Děkuje!

Tiráž: Vydává „Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel“ pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Lubomír Sazeček. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do konce každého měsíce na adr.: Lubomír Sazeček, Stamicova 288/3, 623 00 Brno, nebo e-mailovou adresu: sazecek@email.cz, tel.: Vodafone: 776 310 958, O2: 723 520 715. Podávání záselek povoleno Česká pošta, a.s. odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Stránky Sdružení vlastníků pozemků: www.vpnvos.cz, Stránky SČVP: www.scvp.eu, **Toto číslo vyšlo 5. 11. 2012**